

WARUNKI I SPOSÓB OCENIANIA Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA W XXXIX LO IM. LOTNICTWA POLSKIEGO

1. Ocenianiu podlegają:

- a) wiadomości,
- b) umiejętności,
- c) postawa (aktywność)
- d) ocena postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku **do wymagań edukacyjnych** wynikających z podstawy programowej. Wymagania edukacyjne określa nauczyciel danego przedmiotu i podaje do wiadomości uczniów i ich rodziców.

2. Uczeń otrzymuje oceny: bieżące, klasyfikacyjne, śródroczne, roczne i końcowe.

3. Stosuje się elementy oceniania kształtującego.

Ocena kształtująca jest stosowana w procesie uczenia się na etapie poznawania nowych wiadomości, nabywania umiejętności i sprawdzania osiągnięć. Jest wyrażana w postaci informacji zwrotnej, opisowej, w %, w formie ustnej lub pisemnej (bez oceny w stopniu) i nie ma wpływu na ocenę sumującą. Może mieć formę samooceny lub oceny koleżeńskiej. Ocenie kształtującej mogą podlegać: wypowiedź ustna, kartkówka, sprawdzian typu egzaminacyjnego, wewnętrzny test diagnostyczny i inne formy pracy ucznia.

Elementami oceniania kształtującego są:

a) Cele lekcji:

- Nauczyciel określa cele lekcji i formułuje je w języku zrozumiałym dla ucznia (na każdej lekcji).
- Sprawdza, czy uczniowie rozumieją cele (na początku zajęć) i czy zostały osiągnięte (pod koniec zajęć).
- Uczniowie mogą uczestniczyć w ich formułowaniu.

b) Wymagania, zwane także „NaCoBeZu”:

- Są to kryteria osiągnięcia celów (również oceny), czyli na co będziemy zwracać uwagę?
- Formułowane są na podstawie celów.
- Informują ucznia o tym, co nauczyciel będzie sprawdzał i oceniał.
- Są dopasowywane do możliwości klasy i wymogów konkretnego zadania.
- „NaCoBeZu” jest obowiązkowe dla prac kontrolnych i sprawdzianów, może być również formułowane do lekcji, prac domowych, projektów i innych aktywności ucznia.

c) Informacja zwrotna:

- Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do jego pracy, który zawiera wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów jego pracy, wskazuje to, co wymaga poprawienia, daje wskazówki, w jaki sposób uczeń powinien poprawić tę konkretną pracę oraz w jakim kierunku powinien pracować dalej.

- **Informacja zwrotna powinna być ściśle związana z kryteriami sukcesu określonymi przed zleceniem zadania.**

4. Skala oceniania:

1) Bieżące, śródroczne, roczne oraz końcowe oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustala się w stopniach według następującej skali:

Stopień	Wartość liczbową
Celujący	6
Bardzo dobry	5
Dobry	4
Dostateczny	3
Dopuszczający	2
Niedostateczny	1

5. **Najpóźniej** 21 dni przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel za pośrednictwem wychowawcy informuje rodzica ucznia o przewidywanych dla niego ocenach klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych. Informacja zostaje przekazana drogą elektroniczną (e-dziennik).

6. Negatywna roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest pisemnie uzasadniana przez nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.

7. Metody ewaluacji osiągnięć uczniów

1) Ilość ocen bieżących z poszczególnych zajęć edukacyjnych uzależniona jest od liczby godzin tych zajęć w tygodniu i odpowiednio wynosi:

a) 1 godzina tygodniowo zajęć edukacyjnych min. 3 oceny bieżące;

b) 2 godziny tygodniowo min. 5 ocen bieżących;

c) 3 godziny i więcej min. 6 ocen bieżących;

2) Bieżąca ocena osiągnięć ucznia może mieć formę:

a) oceny opisowej wyrażonej pisemnie lub ustnie;

b) wyróżników „+” lub „-” odnotowanych w dzienniku lekcyjnym, przy czym 5 „+” jest równoznaczne z uzyskaniem oceny bardzo dobrej (waga 4), 3 „-” oceny ndst.

3) Na lekcjach wiadomości i umiejętności ucznia sprawdzane są za pomocą:

a) testów (pytania zamknięte, wielokrotnego wyboru, fałsz – prawda itp.), w tym testów diagnostycznych dla uczniów klas pierwszych liceum;

b) prac pisemnych, zarówno klasowych, jak i domowych (pytania otwarte, zadania nowej formuły polegające na rozwiązywaniu problemu na podstawie wiadomości zdobytych na lekcjach i zawartych w podanym tekście);

c) kartkówek obejmujących materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji;

d) odpowiedzi ustnych (materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji);

e) aktywności na lekcji;

f) przygotowania i wygłoszenia referatu, przedstawiania prezentacji multimedialnej;

g) prowadzenia zeszytu przedmiotowego;

h) prac domowych;

i) projektów – zadania praktyczne;

4) Uczeń może zdobyć dodatkowe oceny za:

a) wykonywanie pomocy dydaktycznych,

b) osiągnięcia w konkursach i olimpiadach,

c) inne nieobowiązkowe prace świadczące o zaangażowaniu i wiedzy ucznia,

5) Wagi ocen bieżących:

Lp.	Kategoria	Waga
1.	Sprawdzian	6
2.	Sprawdzian typu egzaminacyjnego	6
3.	Konkurs	6
4.	Projekt edukacyjny	6
5.	Kartkówka	5
6.	Zadania praktyczne	5
7.	Tekst argumentacyjny	5
8.	Praca na lekcji / aktywność	4
9.	Projektowanie doświadczeń	4
10.	Referat	3
11.	Plakat / prezentacja multimedialna	2

12.	Praca domowa	2
13.	Odpowiedź ustna	2
14.	Praca w grupach	2
15.	Rozwiązywanie zadań z treścią	2
16.	Wewnętrzny test diagnostyczny	1
17.	Nieprzygotowanie do zajęć	1
18.	Zeszyt ćwiczeń / zeszyt przedmiotowy	1

8. Zasady oceniania:

1) Raz w semestrze uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji w przypadku, gdy dany przedmiot jest raz w tygodniu, jedno nieprzygotowanie – jeśli przedmiot jest 2 razy w tygodniu – dwa nieprzygotowania (nie dotyczy to zapowiedzianych prac klasowych i kartkówek). Swoje nieprzygotowanie ma obowiązek zgłosić na początku lekcji. Za każde kolejne uzyskuje ocenę niedostateczną.

2) Pisemne prace klasowe (z wyłączeniem 20 - minutowej kartkówki sprawdzającej osiągnięcia uczniów z zakresu trzech ostatnich lekcji) powinny być zapowiedziane i wpisane do e-dziennika lekcyjnego na tydzień przed ustalonym terminem sprawdzianu. Pisemne prace kontrolne poprzedzone są lekcją utrwalającą wiadomości.

3) Uczeń, który z powodu choroby był nieobecny w szkole podczas pracy klasowej może przystąpić do sprawdzenia wiadomości i umiejętności z zakresu ww. pracy w formie i w terminie ustalonym z nauczycielem, nie później jednak niż w ciągu dwóch tygodni od czasu powrotu do szkoły. Jeżeli w ustalonym terminie uczeń nie zaliczy materiału przewidzianego w sprawdzianie, otrzymuje ocenę niedostateczną.

4) W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na pracy kontrolnej uczeń pisze pracę w innym, ustalonym przez nauczyciela terminie, bez możliwości jej poprawienia.

5) Uczeń, który z pisemnej pracy kontrolnej (z wyłączeniem kartkówki) uzyskał ocenę niedostateczną lub ocenę, z której jest niezadowolony, ma prawo jeden raz przystąpić do sprawdzianu ponownie w ciągu dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Oceną ostateczną jest ocena wyższa, ale wcześniejsza nie ulega skreśleniu.

6) Prace klasowe powinny być sprawdzone i ocenione przez nauczyciela w terminie do 21 dni, omówione na lekcji i przedstawione uczniowi do wglądu.

7) Uczniowie nieobecni na kartkówkach mogą być zobligowani przez nauczyciela do napisania ich w możliwie najbliższym, wskazanym przez nauczyciela terminie.

8) Niesamodzielne pisanie prac klasowych (tzw. „ściągnięcie” i korzystanie z telefonów komórkowych) oceniane są na ocenę niedostateczną..

9) Nauczyciel nie może przeprowadzić pracy klasowej, jeżeli poprzednia nie została oceniona i omówiona w klasie.

10) Testy, sprawdziany pisemne będą przechowywane przez nauczyciela do końca roku szkolnego. Uczeń bądź jego rodzic (prawny opiekun) ma prawo zapoznać się z nimi.

11) Kartkówki, obejmujące materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji nie muszą być zapowiadane. Uczeń może otrzymać z nich maksymalnie ocenę bardzo dobrą.

12) Obowiązkiem ucznia jest posiadanie: zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń (nie dotyczy to informatyki). Ich dwukrotny brak powoduje wstawienie oceny niedostatecznej.

13) Uczeń może dostać ocenę za: odpowiedź ustną, wykonanie i zaprezentowanie referatu, uczestnictwo w zajęciach zorganizowanych przez zespół przedmiotowy, udział w konkursach przedmiotowych.

14) Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych otrzymują z danych zajęć edukacyjnych celującą roczną ocenę klasyfikacyjną.

15) Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów). Na wniosek ucznia lub jego rodzica nauczyciel uzasadnia ocenę z zajęć edukacyjnych.

16) W przypadku oceniania testów, sprawdzianów pisemnych przyjmuje się skalę przeliczania punktów na ocenę wg kryteriów:

Lp.	Skala procentowa	Stopień
1.	0 - 44%	niedostateczny
2.	45 - 59%	dopuszczający
3.	60 - 74%	dostateczny
4.	75 - 89%	dobry
5.	90 - 98%	bardzo dobry
6.	99 - 100%	celujący

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ma wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- stosuje wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych),
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk,
- proponuje rozwiązania nietypowe,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych na szczeblu wyższym niż szkolny,

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który :

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w nowych sytuacjach,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy np. tablic, wykresów, encyklopedii, Internetu,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- korzysta z tablic, wykresów i innych źródeł wiedzy,
- samodzielnie rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w zakresie podstawowym te wiadomości i umiejętności określone w programie, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale nie przekraczają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje proste zadania, zapisuje obserwacje i wnioski,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- nie prowadzi systematycznie zapisów w zeszycie przedmiotowym.

17) Prace pisemne uczniów będą oceniane pod względem: zrozumienia tematu, wyboru źródeł informacji, zakresu wiedzy, doboru materiału rzeczowego, sposobu prezentacji, formy graficznej, konstrukcji pracy.

9. Klasyfikowanie uczniów:

1) Uczeń podlega klasyfikacji: śródrocznej, rocznej i końcowej.

Podstawą ustalania ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych są **wymagania edukacyjne określone przez nauczycieli danego przedmiotu** i podane do wiadomości uczniów i ich rodziców;

2) Klasyfikacja śródroczna polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych oraz ustaleniu śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć;

a) Klasyfikację śródroczną przeprowadza się, co najmniej raz w ciągu roku szkolnego zgodnie z kalendarzem roku szkolnego;

3) Klasyfikacja roczna polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć edukacyjnych w danym roku szkolnym oraz ustaleniu rocznych ocen klasyfikacyjnych z tych zajęć;

4) Na klasyfikację końcową składają się:

a) roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych ustalone odpowiednio w klasie programowo najwyższej;

b) roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, których realizacja zakończyła się odpowiednio w klasach programowo niższych;

5) Klasyfikacji końcowej dokonuje się w klasie programowo najwyższej szkoły;

6) Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych ucznia, nie jest średnią arytmetyczną, ale wynika z proporcji i jakości ocen w poszczególnych kategoriach. Przy czym największą wagę mają oceny z pisemnych prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek, a następnie odpowiedzi ustne, prezentacje multimedialne i zadania domowe itp. (według pkt. 5).

7) Uczeń i jego rodzice mogą wystąpić do dyrektora z wnioskiem o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, najpóźniej 7 dni przed rocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej;

8) Uczniowi przysługuje prawo ubiegania się o wyższą niż przewidywana ocenę roczną z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, jeżeli w drugim półroczu roku szkolnego uczeń przystąpił do wszystkich prac klasowych lub wykorzystał możliwość ich dodatkowego uzupełnienia, a także wykorzystał możliwości ich poprawy oraz nie przekroczył 5% nieobecności nieusprawiedliwionych na zajęciach z danego przedmiotu;

9) Uczeń w terminie nie później niż 3 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej składa w sekretariacie szkoły podanie do nauczyciela uczącego o uruchomienie procedury uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej. Niezłożenie podania w przewidywanym terminie jest równoznaczne z utrzymaniem przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych;

10) Uczeń przystępuje do sprawdzianu na podwyższenie oceny w terminie ustalonym przez nauczyciela w porozumieniu z uczniem - najpóźniej do dnia klasyfikacyjnego posiedzenia rady pedagogicznej. Sprawdzenie obejmuje wiadomości i umiejętności uwzględnione w wymaganiach na daną ocenę, o którą ubiega się uczeń, określonych w wymaganiach edukacyjnych opracowanych przez nauczyciela danego przedmiotu;

11) Niestawienie się ucznia na sprawdzian na podwyższenie oceny w wyznaczonym terminie uważane jest za rezygnację z procedury uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych;

12) Sprawdzenie na podwyższenie oceny przeprowadza się w formie pisemnej. Na wniosek ucznia posiadającego opinię z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej sprawdzenie na podwyższenie oceny przeprowadza się w formie ustnej.

13) Sprawdzian na podwyższenie oceny przeprowadza i ocenia nauczyciel danych zajęć edukacyjnych. Przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna ustalona w wyniku sprawdzianu na podwyższenie oceny **nie może być niższa niż przewidywana ocena roczna.**

14) **Zastrzeżenia dotyczące trybu ustalenia rocznych ocen klasyfikacyjnych** z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych rozstrzyga dyrektor szkoły na podstawie odrębnych przepisów.

15) Uczeń może być nieklasyfikowany z danego przedmiotu, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na tych zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia odpowiednio w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja;

16) Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny;

17) Uczeń nieklasyfikowany z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny za zgodą Rady Pedagogicznej;

18) Tryb i sposób przeprowadzenia egzaminu klasyfikacyjnego określają odrębne przepisy;

19) Ocena ustalona w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego jest ostateczna, z zastrzeżeniem dotyczącym oceny niedostatecznej, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego, o którym mowa w odrębnych przepisach;

10. Uczniowie z dysfunkcjami orzeczonymi przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne:

1) Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego bądź opinii publicznej poradni psychologiczno - pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej dostosować wymagania edukacyjne (dotyczy głównie form i metod pracy) do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie wymaganiom zawartym w podstawie programowej.

a) W przypadku uczniów posiadających orzeczenie Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej **o dysleksji i dysgrafii:**

- Przy ocenie zadań i prac pisemnych, błędy wynikające z orzeczonych dysfunkcji nie rzutują na ocenę.

- W trakcie rozwiązywania zadań tekstowych sprawdzać, czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo je zrozumiał, w razie potrzeby udzielać dodatkowych wskazówek,

- Uwzględniać trudności związane z myleniem znaków działań,

- Oceniać tok rozumowania, nawet gdyby ostateczny wynik zadania był błędny, co wynikać może z pomyłek rachunkowych,

- Oceniać dobrze, jeśli wynik zadania jest prawidłowy, choćby strategia dojścia do niego była niezbyt jasna, gdyż uczniowie dyslektyczni często prezentują styl dochodzenia do rozwiązania niedostępny innym osobom, będący na wyższym poziomie kompetencji,

- Materiał programowy dzielić na mniejsze partie,
- Uczniom posiadającym opinie o wydłużonym czasie pracy wydłuża im się czas prac pisemnych lub przewiduje się mniejszą ilość zadań.
- Uczniowie mający orzeczenie o trudnościach w pisaniu, mogą zaliczać kartkówki i sprawdziany ustnie, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

b) Uczniom z upośledzeniem w stopniu lekkim:

- obniża się wymagania programowe, a prace pisemne zalicza się na poziomie 50% uzyskanych punktów, stosując przeliczanie na oceny wg przyjętej skali.
- celem oceniania powinno być:
 - gromadzenie danych o zachowaniu i osiągnięciach uczniów,
 - ocena poziomu jego funkcjonowania,
- oceniając uczniów należy wziąć pod uwagę:
 - aktualne możliwości ucznia, jak i jego ograniczenia,
 - motywację do pracy,
 - systematyczność,
 - zaangażowanie,
 - wkład pracy,
 - samodzielność w wykonywanych działaniach,
 - najmniejszy postęp w rozwoju na miarę indywidualnych możliwości,
- szczegółowe zasady oceniania powinny uwzględniać następujące wymagania:
 - ocenę **bardzo dobrą** lub **celującą** otrzymuje uczeń, który opanował treści wykraczające poza poziom podstawowy,
 - ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował treści zawarte w wymaganiach podstawowych,
 - ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, którego poziom wiedzy jest niższy niż podstawowy lub gdy pomimo problemów w opanowaniu wymagań podstawowych stara się uczestniczyć w procesie edukacji i posiada minimum wiedzy i umiejętności,
 - ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który wykazuje fragmentaryczną wiedzę i niski poziom umiejętności,
 - ocenę **niedostateczną** zagrożony jest uczeń, który nie opanował elementarnych wiadomości i umiejętności ani nie jest w stanie wykonać podstawowych zadań, nawet pomocą nauczyciela,

c) **Uczeń zdolny:**

Indywidualne formy pracy na lekcji, zadań domowych, kryteriów oceniania;

- Umożliwienie poszerzania wiedzy o treści wykraczające poza podstawę programową,
- Umożliwienie korzystania z różnych form rozwoju zainteresowań
- Przygotowanie do konfrontacji posiadanej wiedzy z wymaganiami konkursowymi
- Różnicowanie obszerności i terminowości prac
- Poszerzanie treści programowych z przedmiotów
- Zwiększenie wymagań edukacyjnych
- Przydzielanie trudniejszych zadań podczas pracy grupowej lub indywidualnej,
- Stwarzanie sytuacji wyboru zadań, ćwiczeń o większej skali trudności, lub prac dodatkowych,
- Różnicowanie stopnia trudności prac klasowych i domowych,
- Przydzielanie specjalnych ról np. asystenta, lidera,
- Organizacja konkursów szkolnych,
- Przygotowanie projektu, czyli dłuższej formy umożliwiającej przeprowadzenie badań i analizy ciekawego zadania,
- Przydzielenie tzw. ligi zadaniowej, czyli cotygodniowej listy zadań do samodzielnego rozwiązania,

11. Sposoby informowania uczniów i rodziców:

- 1) Na pierwszej lekcji podstaw przedsiębiorczości, edukacji dla bezpieczeństwa i informatyki nauczyciel przekazuje informację o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, **warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.**
- 2) Nauczyciel w/w przedmiotu na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o **wymaganiach edukacyjnych** niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania.
- 3) Fakt zapoznania się z przedmiotowymi zasadami oceniania uczniowie i rodzice (prawni opiekunowie) potwierdzają poprzez złożenie podpisu na listach dołączonych do dokumentów: uczniowie w czasie pierwszych lekcji organizacyjnych z danego przedmiotu, rodzice (prawni opiekunowie) podczas pierwszego zebrania w nowym roku szkolnym

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

STARA PODSTAWA PROGRAMOWA:

Ocena	Umiejętności i aktywność	Wiedza
celująca	Uczeń: <ul style="list-style-type: none">• inicjuje dyskusje na określony temat• przedstawia własne (racjonalne) koncepcje rozwiązań, działań, przedsięwzięć• systematycznie wzbogaca swoją wiedzę i umiejętności, dzieli się nimi z grupą• odnajduje analogie, wskazuje szanse i zagrożenia określonych działań• wyraża własny, krytyczny, twórczy stosunek do omawianych zagadnień• argumentuje własne poglądy, posługując się wiedzą pozaprogramową• odnosi sukcesy w rywalizacji pozaszkolnej/pozalekcyjnej w konkursach, których tematyka pokrywa się z treściami kształcenia realizowanymi na zajęciach edukacji dla bezpieczeństwa	Uczeń zdobył wiedzę znacznie wykraczającą poza zakres programu nauczania.

<p>bardzo dobra</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawnie korzysta z wszystkich dostępnych źródeł informacji • samodzielnie rozwiązuje zadania i problemy postawione przez nauczyciela • jest aktywny na lekcjach i uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa (zawody, konkursy) lub zajęciach pozaszkolnych o specyfice zbliżonej do przedmiotu • bezbłędnie wykonuje działania ratownicze, koryguje błędy kolegów, odpowiednio wykorzystuje sprzęt i środki ratownicze • sprawnie wyszukuje w różnych źródłach informacje o sposobach alternatywnego działania (także doraźnego) • umie pokierować grupą rówieśników 	<p>Uczeń opanował wszystkie treści programu i sprawnie wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów do wykonywania zadań z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa.</p>
<p>dobra</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie korzysta ze wskazanych źródeł informacji • poprawnie rozumuje w kategoriach przyczynowo-skutkowych • samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności • podejmuje wybrane zadania dodatkowe • jest aktywny na lekcjach • poprawnie wykonuje działania ratownicze, umie dobrać sprzęt i środki ratownicze do rodzaju obrażenia/zranienia 	<p>Uczeń opanował wszystkie podstawowe treści programu oraz niektóre treści ponadpodstawowe.</p>

dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pod kierunkiem nauczyciela wykorzystuje podstawowe źródła informacji • samodzielnie wykonuje proste zadania w trakcie zajęć • przejawia przeciętną aktywność • potrafi podjąć działania podnoszące własne bezpieczeństwo 	<p>Uczeń opanował podstawowe treści programu, pozwalające na podejmowanie działań ratowniczych i zabezpieczających.</p>
dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania • opanował najbardziej elementarne umiejętności z zakresu przedmiotu 	<p>Uczeń ma braki w wiedzy, które jednak nie uniemożliwiają dalszej edukacji i mogą zostać usunięte.</p>
niedostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie potrafi wykonać najprostszych poleceń, wymagających zastosowania elementarnych umiejętności 	<p>Uczeń wykazuje braki w wiedzy, które uniemożliwiają dalszą edukację w zakresie przedmiotu.</p>

NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA:

0. Alarmowanie i ewakuacja:

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów oraz sygnałów alarmowych charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: <ul style="list-style-type: none"> sygnały drogi ewakuacji, wyjścia ewakuacyjne miejsce zbiórki ewakuowanej ludności zasady zachowania się uczniów podczas ewakuacji ze szkoły (internatu) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia zasady ewakuacji ludności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby postępowania w przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> redaguje treść komunikatu ostrzegawczego o zbliżającym się (wybrany) zagrożeniu dla miejscowości, w której mieszka

I. Podstawy pierwszej pomocy:

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje definicję i wymienia cele oraz zadania pierwszej pomocy wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego funkcjonowania organizmu podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym i wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach wykonuje podstawowe czynności resuscytacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych opisuje następstwa zaburzeń czynności tych układów przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE opisuje podstawowe sposoby transportu poszkodowanych z miejsc niebezpiecznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu zamieszkania system ostrzegania o lokalnych zagrożeniach wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia opisuje sytuacje, w jakich można prowadzić resuscytację z wyłącznym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> należy do społecznych podmiotów współpracujących z systemami Państwowego Ratownictwa Medycznego lub Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego uczestniczył w pozaszkolnych formach rywalizacji w ratownictwie medycznym

<p>przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej, samochodowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia • prawidłowo wzywa pomoc • opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną • systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego • wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu • opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn • omawia zasady postępowania z poszkodowanymi, u których podejrzewa się uraz kręgosłupa • rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w zatruciach • opisuje typowe okoliczności i objawy wystąpienia udaru termicznego oraz udaru słonecznego • przedstawia metody 	<ul style="list-style-type: none"> • krążeńiowo-oddechowej wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu • przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć • wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy • wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy • omawia i stosuje zasady unieruchamiania złamań kości długich i stawów (zasada Potta) • wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach • opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs) 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności • opisuje znaczenie liter stanowiących skrót nazwy schematu oceny stanu poszkodowanego „A-B-C” • wymienia typowe objawy zwiastujące, poprzedzające omdlenie • wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia • zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia • wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci • wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (ograniczenie ruchu, zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębienia urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) • opisuje działania ratownicze w przypadku ciała obcego w: oku, uchu, nosie 	<p>uciskaniem klatki piersiowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci • praktycznie wykorzystuje w sytuacjach symulowanych automatyczny defibrylator (AED) • proponuje działania zapobiegające zadławieniu w typowych sytuacjach życia codziennego • omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej 	
--	--	---	--	--

<p>przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa</p> <ul style="list-style-type: none">• proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych• w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji; wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny• opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku:<ul style="list-style-type: none">○ zawału serca○ udaru mózgu○ napadu duszności○ porażenia prądem○ ukąszenia lub użądlenia○ pogryzienia przez zwierzęta○ napadu padaczkowego○ hipo- lub hiperglikemii				
--	--	--	--	--

II. Zagrożenia i działania ratownicze:

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zagrożenia i ich źródła wymienia nazwy formacji służb działających na rzecz zwalczania skutków zagrożeń wymienia główne przyczyny pożarów opisuje zasady postępowania podczas pożaru wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej rozpoznaje znaki ewakuacji omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) wymienia najczęstsze zagrożenia „przemocowe” występujące w szkole wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania wymienia przykładowe materiały, jakie można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami wyjaśnia znaczenie pojęć: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia społeczne podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer) rozpoznaje i opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji opisuje zasady postępowania podczas powodzi, śnieżycy, zejścia lawiny uzasadnia i proponuje skuteczne sposoby zapobiegania panice 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: Ochotniczej Straży Pożarnej, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego wyjaśnia zadania tych służb omawia zasady profilaktyki pożarowej opisuje sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów (w zarysku) wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia podaje przykłady najczęściej występujących okoliczności znalezienia niewypałów i niewybuchów rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje sposoby postępowania osób odciętych przez pożar od dróg ewakuacji omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i proponuje właściwą na nie reakcję 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> należy do młodzieżowych struktur OSP, WOPR lub innych formacji ratowniczych jest uczniem tzw. klas mundurowych uczestniczył w pozaszkolnych formach rywalizacji z zakresu obrony cywilnej, ochrony p.poż. lub zarządzania kryzysowego

<p>odkazywanie, dezaktywacja, dezynfekcja, deratyzacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne • opisuje obowiązki pieszego i kierowcy podczas przejazdu pojazdu uprzywilejowanego 				
--	--	--	--	--

III. System obrony państwa:

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny • opisuje istotę oraz wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi • wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa; wyjaśnia zadania tych służb • rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia Sił Zbrojnych RP • rozpoznaje typy uzbrojenia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia zadania, strukturę oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP • podaje przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem • wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa • identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje im właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa • wymienia rodzaje świadczeń obywateli na rzecz obronności • wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa państwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi • określa zakres działania wybranych stowarzyszeń i organizacji, jak: Liga Obrony Kraju, Polski Czerwony Krzyż, Związek Strzelecki „Strzelec” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia siatki bezpieczeństwa i infrastruktury krytycznej • wymienia zadania i kompetencje władz państwowych oraz samorządowych w zakresie obronności • wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia stopnie wojskowe i policyjne • rozróżnia stopnie Państwowej Straży Pożarnej • jest aktywnym członkiem organizacji skautowych lub proobronnych • jest członkiem grup rekonstrukcyjnych, klubów historyczno-kolekcjonerskich itp. • doskonali się w wybranej dyscyplinie (sportie) przydatnej w zakresie obronności kraju (sporty walki, strzelectwo, lekkoatletyka, biegi na orientację, jeździectwo, sporty motorowe i motorowodne, pływanie, nurkowanie, spadochroniarstwo, surwiwal, bushcraft, prepersing itp.)

IV. Edukacja zdrowotna:

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ stresu na zdrowie • opisuje podstawowe sygnały i objawy problemów ze zdrowiem psychicznym (stres fizyczny i emocjonalny, zaburzenia odżywiania, depresja kliniczna) • dobiera i demonstruje umiejętności komunikacji interpersonalnej istotne dla zdrowia i bezpieczeństwa (odmowa, zachowania asertywne, negocjowanie) • wyjaśnia zagadnienia związane z właściwym, racjonalnym żywieniem • uzasadnia jego znaczenie dla zdrowia i rozwoju, w tym ochrony przed chorobami przewlekłymi • wyjaśnia zagadnienia związane z właściwą i racjonalną aktywnością fizyczną • wyjaśnia wpływ substancji psychoaktywnych na sprawność kierowcy• 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych, jak: nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, zaburzenia gospodarki lipidowej, otyłość • wyjaśnia zależności między zdrowiem fizycznym, zdrowiem psychicznym i zdrowiem emocjonalnym a zdrowiem społecznym • wymienia zachowania sprzyjające zdrowiu (prozdrowotne) oraz zagrażające zdrowiu; wśród zagrażających zdrowiu wskazuje te, które szczególnie często występują wśród nastolatków • opisuje konstruktywne i niekonstruktywne sposoby radzenia sobie z emocjami, w tym negatywnymi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki między aktywnością fizyczną, zwyczajami żywieniowymi i dobrostanem emocjonalnym • odróżnia czynniki środowiskowe i społeczne (korzystne i szkodliwe), na które człowiek może mieć wpływ, od takich, na które wpływu mieć nie może • definiuje pojęcia bulimii i anoreksji • wyjaśnia następstwa tych chorób • analizuje objawy różnych rodzajów uzależnień behawioralnych, w tym uzależnienia od komputera, internetu, hazardu • wyjaśnia, w jaki sposób można unikać picia alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy • potrafi ocenić intensywność wysiłku fizycznego (np. na podstawie pomiaru częstości akcji serca w czasie i po wysiłku) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje wartość odżywczą produktów żywnościowych, np. na podstawie informacji o ich składzie umieszczanych przez producenta na opakowaniu • definiuje pojęcie wskaźnika masy ciała (BMI) i potrafi określić, do czego on służy • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem; ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia • ocenia własne zachowania związane ze zdrowiem, ustala indywidualny plan działania na rzecz własnego zdrowia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • układa własny, zbilansowany jadłospis na tydzień • proponuje zestaw ćwiczeń i aktywności ruchowej, dostosowany do własnych możliwości, na wybraną porę roku • jest uczestnikiem zorganizowanych form sportu, rekreacji lub wypoczynku (np. klub, sekcja)

